

Япония

В новата ни рубрика Home Lifestyle ще разкажем за начина на живот в различни части на света от гледна точка на дома и неговите традиции. Започваме с Япония заради силния интерес в последните години към тази страна и нейните успехи в архитектурата и дизайна. В няколко броя Нагя Иванова, която е живяла в Япония и е омъжена за японския архитект Йоши Ямазаки, ще разкаже за основни елементи от японския дом и бит. Като част от японската култура ще бъдат представени теми, свързани с чая, текстила и еротиката. Ще прочетете също любопитни факти от историята, традицията и как те се трансформират в днешно време.

Входното пространство - генкан

текст и снимки арх. **Нагя Иванова**

За да се влезе в един японски дом, има правила, които за нас, европейците, изглеждат, меко казано, странни. Поизтупва се и се съблича върхната греха, сгъва се, приглася се косата и бавно се приплъзва входната врата, като едновременно с това се поднасят извинения за безпокойството и поздравя към домакините. Днес, разбира се, почти никои не спазва този ред, но са се съхранили уважението и респектът към личното пространство и това проличава именно в тези няколко стъпки преди прекрочване на прага на дома. За японците този праг, наричан генкан, е един вид психологическа граница между вътрешността на дома и външния свят.

Обикновено подът във външната част е застлан с естествен камък, а вътре настилка е от дърво. Осветлението е приглушено или насочено към детайл от интериора.

Дали можете да преминете тази граница решава само стопанинът. Била съм свидетел на едночасови разговори между съседи, приседнали с по чаша чай в ръка на входа, без да влизат в дома. Ако все пак сте допуснати вътре, пред този праг трябва да си събуете обувките, като ще получите домашни пантофи.

Първоначално генкан се е наричал входът в дзенбудисткия храм. Думата се изписва с два йероглифа и означава „врата към дълбокото познание“, от което се подразбира, че всеки, преминал през входа, го очаква живот в съзерцание и размисления.

Приблизително през XVII век самураите започнали да строят преддверия със стъпало и го нарекли генкан, заимствайки името от входа на дзенбудисткия храм.

Дори и днес генканът е останал най-важната част от дома, мястото, което извисява над баналността на бита. На него е отделено специално внимание, защото представя дома пред гостите. Често е украсено с картини, декоративни елементи, икебана. Всичко е пестеливо и има символни характер. За архитектите е особено предизвикателство да решат това пространство, често оказващо се ядро на концепцията.

Има много традиции и суеверия, свързани с генкана. Поставената метла до входа например е знак за гостите да побързат. Завръщащите се от погребение пък, преди да влязат в дома, се посипват със сол и това е старинен обичай за пречистване. Линията на касата на плъзгащата се врата никога не бива да се настъпва, това е голяма обиди и знак за неуважение към домакина – както японците казват, „все едно да му се качиш на главата“.

За най-големия празник в Япония – Нова година, входът се украсява богато с традиционна шинтоистка декорация от борови клонки, символизираща храмовите порти и приканваща божествата да посетят този дом.

1. Решение на генкана в токийски дом по проект Yamazaki + Ivanova architects.
2. Вход в японски дом, построен преди 80 години. Стъпалото е от цял каменен блок.
3. Днес много често входът изглежда така.

玄関

